

“Aquesta placa es col·loca en amorosa memòria d’aquelles dones i d’aquells homes bondadosos i abnegats que donaren desinteressadament d’ells mateixos i de sos béns per l’establiment d’aquesta Casa.—Sos noms no estan aquí gravats; allà, en l’Infinit, estan escrits en pàgines més glòries i durables. Aquest memorial és present i tribut d’un que els conegué bé i els estimà de cor. Que la paciència, la pau i l’abundància regnin per sempre més en aquesta Casa. Que els que sofreixen i els que serveixen, els que canten i els que pregunten, com els que, no podent fer altra cosa, miren i encoratjen, siguin tots beneïts. Que sobre aquesta gran ciutat i totes les agències que en ella operen per a curar el malalt, aliviar el que sofreix i emparar el desvalgut i per a l’avenç dels interessos de la Comunitat, ploquin prosperitats durables.—Any 1909.”

En parlar-me de l’apreci que d’ella tenen els infortunats que hi viuen, m’explicava el següent incident:

“Passaven un dia dos transeunts pel carrer on està situada la Casa d’incurables i, al fixar-se en el rètol d’aquesta, l’un va preguntar a l’altre: Què és aquesta Casa?”

I l’altre va respondre: “Crec que és un lloc on la gent vé a morir”.—Mes un pacient, una velleta de cabells blancs que va escaure’s a sentir el diàleg cruel, va replicar immediatament: no, esteu equivocats; aquesta és una casa on la gent no vé a morir, sinó a viure i a posar-se bons.

En efecte, ella hi va entrar fa ja 15 anys, i sa salut és millor ara que aleshores. Si no hagués tingut la sort de poder entrar a la Casa hospitalària, si hagués continuat abandonada dins de la maror de la gran urb, on la ferotja lluita per la vida gairebé no permet distreure’s d’un mateix per a pensar en els desvalguts, qui sap què fóra de la velleta en aquestes hores.”

Moltes coses i molt interessants es varen escriure i es varen dir en el curs de la meua campanya. Tot ho tinc recollit i guardat i pot ésser d’una gran valor per al dia que algú vulgui escriure la història hospitalària de Barcelona.

La campanya va ésser intensa i relativament de poca durada.

El sembrador recollia el fruit al cap d’un any i mig de la sembra. La conferència donada a l’Ateneu Obrer va ésser d’una gran eficàcia. D’ella va assabentar-se pel seu “Butlletí” un senyor ric, solter, malalt incurable, que a la vegada era soci protector de l’esmentat “Ateneu Obrer”.

Al senyor Miquel Albà i Andreu, que aquest era el senyor ric, solter i malalt incurable, va interessar-lo el tema de la meua conferència; va demanar-me dades i notícies referents al mateix, va fer testament als pocs dies i un mes després moria a Barcelona llegant per a la construcció i manteniment d’un Hospital d’incurables el 75 per 100 del seu patrimoni, quantitat respectable que permet als seus executors testamentaris aixecar-lo en l’antic terme d’Horta, al costat mateix del Laberinte, en un dels llocs més formosos i més sanitosos dels afores de la ciutat.

M’ha semblat oportú donar una referència d’aquest assumpte, per entendre que encaixa dins del marc d’aquesta conferència i, a la vegada, perquè serveixi d’exemple a totes les temptatives que puguin fer-se per anar a la realització de qualsevol obra ciutadana, de qualsevol obra la finalitat de la qual necessiti ésser propagada i calgui per a la seva corporització un esforç col·lectiu i econòmic, a la vegada.

Mentre l’anava desenrotllant, passava moments de veritable entusiasme i tenia fè en l’èxit, mes tal frissança s’havia apoderat de mi, era tal el desig que tenia de veure realitzat el meu somni, que els dies em semblaven anys, i això feia que la meua impaciència, algunes vegades, en produís cert defalliment.

Sens dubte el devia exterioritzar massa, ja que va donar lloc a que rebés varies notes encoratjadores, i, entre elles, una carta del benemèrit fundador de la “Lliga del bon mot”, Ivon l’Escop, que entre altres coses em deia el següent:

“La confiança no l’heu perduda, ben clarament ho confesseu; el que teniu és inquietud i la inquietud és la base de tots els ideals, no teniu, no, mancança de fe; si això fos, això seria desengany en nosaltres, com és en l’exèrcit deserció la simple por del general, i vós, apòstol, i vós, general de la vostra obra, aneu segur i ferm. El que teniu és plètora d’amor, i el zel que sentiu per l’Hospital us ha fet exclamar amb queixes d’amargor: Sursum!, vos diré. Espercu. No és un fet encara vostra obra, però serà; què hi fa que no sigui avui, si demà serà? Què hi fa que no s’hi aixoplugin els nostres pares, si hi frueixen els nostres fills, o els nostres néts? L’amor, no és el mateix baixant que pujant? L’amor vol abordar-ho tot, ja ho sé, però és el mateix amor el que sol abarcar el que pot; l’ala de la lloca